Lieta Nr. A42216405
Nr.A128-07/16

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007.gada 28.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Roze Paegle,

piedaloties pieteicējas – zemnieku saimniecības „KALNBUDES" pilnvarotajai pārstāvei *I.T.* un zvērinātam advokātam Gvido Zemrībo,
atbildētāja – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes - Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim Jānim Līpenītim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz zemnieku saimniecības „KALNBUDES" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005.gada 18.janvāra lēmuma Nr.19/1480 „Par zemnieku saimniecības „KALNBUDES" sūdzības izskatīšanas rezultātiem" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk tekstā – VID vai atbildētājs) Vidzemes reģionālās iestādes (turpmāk tekstā – VRI) Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas galvenā speciāliste Laimdota Ivanova laika posmā no 2004.gada 29.septembra līdz 2004.gada 18.oktobrim zemnieku saimniecībai „KALNBUDES" (turpmāk tekstā – pieteicēja) veica komplekso nodokļu auditu par periodu no 2002.gada 1.janvāra līdz 2003.gada 31.decembrim.

Pamatojoties uz Audita pārskatu Nr.23-2004-181 (lietas 119. – 142.lapa), VID VRI Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšniece 2004.gada 22.oktobrī ir pieņēmusi lēmumu par audita rezultātiem Nr.13.2.-16.1./12762 (turpmāk – sākotnējais lēmums; lietas 118.lapa), ar kuru nolemts:

1) papildus aprēķināt pievienotās vērtības nodokli par 2002.gada maiju, jūniju, augustu, septembri, oktobri un 2003.gada janvāri, jūliju, augustu, kopā Ls 3465,61 (trīs tūkstoši četri simti sešdesmit pieci lati un 61 santīms), kā arī soda naudu tādā pašā apmērā;
2) noteikt pienākumu iemaksāt budžetā 30 dienu laikā pēc audita pārskata un lēmuma saņemšanas Ls 6931,22 (seši tūkstoši deviņi simti trīsdesmit viens lats un 22 santīmi);
3) palielināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo ienākumu 2002.gadā par Ls 19156,- (deviņpadsmit tūkstoši viens simts piecdesmit seši lati) un samazināt to par 2001.gada zaudējumu summu Ls 19156,- (deviņpadsmit tūkstoši viens simts piecdesmit seši lati); palielināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo ienākumu 2003.gadā par Ls 1319,- (viens tūkstotis trīs simti deviņpadsmit lati) un samazināt to par 2001.gada zaudējumu summu Ls 1319,- (viens tūkstotis trīs simti deviņpadsmit lati).

[2] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja ir iesniegusi sūdzību VID VRI un 2004.gada 7.decembrī VID VRI direktora vietas izpildītājs ir pieņēmis lēmumu Nr.4.-8./14902 (turpmāk 7.decembra lēmums), ar kuru sākotnējais lēmums atstāts negrozīts (lietas 85. – 93.lapa).

Nepiekrītot arī 7.decembra lēmumam, pieteicēja ir iesniegusi sūdzību augstākā iestādē un 2005.gada 18.janvārī VID ģenerāldirektors ir pieņēmis lēmumu Nr.19/1480 „Par zemnieku saimniecības „KALNBUDES" sūdzības izskatīšanas rezultātiem" (turpmāk tekstā – pārsūdzētais lēmums), ar kuru nolemts 7.decembra lēmumu atstāt negrozītu un nesamazināt VID VRI veiktās pārbaudes rezultātā noteikto soda naudu (lietas 63. – 72.lapa).

[3] Pārsūdzētajā lēmumā ir norādīti turpmāk minētie argumenti:

[3.1] Atskaitot priekšnodokli Ls 3443,11 pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā – SIA) "AMG un Ko", SIA "Lanateks M" vārdā izrakstītajiem rēķiniem par pakalpojumu sniegšanu un SIA "Milosta" 2003.gada 16.jūnijā izrakstītās preču pavadzīmes-rēķina (turpmāk tekstā – PPR) HF-VII Nr.704749 par preču piegādi, nav ievērojusi likuma "Par grāmatvedību" 2. un 7.panta un likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumus.

[3.2] Pieteicēja pārbaudāmajā periodā ir apmaksājusi SIA "AMG un Ko" un SIA "Lanateks M" vārdā izrakstītos rēķinus un kā priekšnodokli ir atskaitījusi Ls 3209,72, taču no pārbaudē iegūtās informācijas (SIA "AMG un Ko" un SIA "Lanateks M" amatpersonu sniegtie paskaidrojumi) ir secināms, ka pieteicējas darījumu ar minētajām sabiedrībām faktiskā esamība ir apšaubāma.

[3.3] Pieteicējas uzrādītajos dokumentos, kas apliecina pieteicējas darījumus ar SIA "AMG un Ko" (rēķinos, līgumos par pakalpojumu sniegšanu, tāmēs, arī maksājumu uzdevumos) norādīts kļūdains darījumu partnera nosaukums SIA "AMG un Co", atsevišķos dokumentos (PPR, līgumos) kā darījumu partnera pārstāvis noradīts *S.A.*, *S.A.*, *S.A.*.

Savukārt SIA "Lanateks M" izrakstītajos rēķinos norādīta darījumu partnera adrese, kas nav šīs sabiedrības juridiskā adrese.

Atbildētāja ieskatā SIA "AMG un Ko" un SIA "Lanateks M" vārdā izrakstītie rēķini nav izmantojami par nodokļa rēķiniem likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta sestās daļas izpratnē un nav uzskatāmi par attaisnojuma dokumentiem likuma „Par grāmatvedību" 7.panta izpratnē.

[3.4] SIA „AMG un Ko" direktors *S.A.* 2003.gada 24.martā un SIA "Lanateks M" direktors *S.K.* 2003.gada 14.aprīlī un 2004.gada 2.novembrī ir snieguši paskaidrojumus, ka nekādus darījumus ar pieteicēju nav veikuši, darījumus apliecinošos dokumentus nav parakstījuši, kā arī nav pilnvarojuši nevienu citu personu veikt jebkādas saimnieciskās darbības šo sabiedrību vārdā.

SIA „Lanateks M" amatpersona norādījusi, ka tās rīcībā nav materiāli tehnisko resursu iespējamajai lauksaimniecības un transporta pakalpojumu sniegšanai, kas ir pretrunā ar pieteicējas grāmatvedības reģistros esošo informāciju, tādēļ reāli pieteicēja nav saņēmusi nekādus pakalpojumus no SIA „AMG un Ko" un SIA „Lanateks M".

[3.5] Likuma "Par grāmatvedību" izpratnē pieteicējas sniegtā informācija nav pilnīga, salīdzināma, saprotama un nav pamata uzskatīt, ka faktiska pakalpojumu sniegšana ir notikusi. Turklāt no lietas materiāliem redzams, ka SIA "AMG un Ko" un

SIA "Lanateks M" veiktajās apsekošanās konstatēts, ka Šīs sabiedrības savās reģistrētajās adresēs neatrodas un nekad nav atradušās.
Līdz ar to pieteicēja nebija tiesīga veikt priekšnodokļa atskaitījumus par grāmatvedības reģistros iegrāmatoto faktiski nenotikušo pakalpojumu saņemšanu.

[3.6] Pieteicēja grāmatvedības reģistros iegrāmatojusi un izmantojusi kā nodokļa rēķinu SIA "Milosta" 2003.gada 16.jūnijā izrakstīto PPR HF-VII Nr.704749 par ledusskapja-saldētavas piegādi. Atbildētājs ir konstatējis, ka SIA "Milosta" minēto PPR veidlapu iegādājusies tikai 2003.gada l jūlijā. Līdz ar to minētais pieteicējas darījumu apliecinošais dokuments nesatur patiesu informāciju par darījuma brīdi, un tādējādi nav uzskatāms par nodokļa rēķinu likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta sestās daļas izpratnē, jo nav ievērots šīs daļas 6.punkts, kurš kā vienu no rekvizītiem nodokļa rēķinā paredz precu piegādes vai pakalpojuma sniegšanas datumu.

[3.7] Pieteicēja savas saimnieciskās darbības izmaksās iekļāvusi iepriekš minētos darījumus ar SIA "AMG un Ko" un SIA "Lanateks M" (2002.gadā), un darījumu ar SIA "Milosta" (2003.gadā).

SIA „AMG un Ko" un SIA „Lanateks M" amatpersonas darījumu veikšanu šo sabiedrību vārdā noliegušas, šīs sabiedrības savās juridiskajās adresēs neatrodas un nekad nav atradušās, turklāt darījumus apliecinošie dokumenti sastādīti kļūdaini, neatbilstoši grāmatvedības attaisnojuma dokumentam un nodokļa rēķinam izvirzītajām prasībām. 2003.gada 16.jūnija darījums ar SIA "Milosta" noformēts ar PPR, kura darījuma brīdī šai sabiedrībai vēl nebija izsniegta, kas apliecina darījuma neiespējamību PPR norādītajā preču piegādes datumā. Līdz ar to atbildētājs secināja, ka pieteicējas uzrādītie darījumi ar SIA „AMG un Ko", SIA „Lanateks M" un SIA „Milosta" faktiski nav notikuši, tādējādi pieteicējas veiktie maksājumi saskaņā minēto darījumu partneru izrakstītajiem rēķiniem nav uzskatāmi par saimnieciskās darbības izmaksām.

Ievērojot minēto, atbildētājs koriģēja pieteicējas apliekamo ienākumu atbilstoši likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 4.panta pirmajai daļai.

[3.8] Atbildētājs uzskata, ka konkrētajā gadījumā soda nauda, kas noteikta saistībā ar papildu nomaksai budžetā noteikto PVN, nav samazināma, jo pārbaudē konstatētie pārkāpumi (veikti priekšnodokļa atskaitījumi par faktiski nenotikušiem darījumiem) nav raksturojami kā neapzināti, līdz ar to nav apstākļu soda naudas samazināšanai.

[4] 2005.gada 21.februārī Administratīvajā rajona tiesā (turpmāk tekstā – tiesa) saņemts pieteicējas pieteikums, kurā pieteicēja lūdz tiesu atcelt pārsūdzēto lēmumu, uzlikt par pienākumu atbildētājam novērst pārsūdzētā lēmuma izpildes sekas, kā arī izsaukt uz tiesu un nopratināt kā liecinieku *J.Ļ.*.

2005.gada 22.februārī ar tiesneša lēmumu pieteicējas pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta (lietas 2.lapa).

Pieteikumā (lietas 4. – 12.lapa) norādīti tālāk minētie argumenti.

[4.1] Pieteicējs nepiekrīt audita pārskatā un lēmumos saistībā ar PVN un UIN konstatēto faktu izvērtējumam ne pēc to satura un būtības, ne tiesību normu piemērošanas ziņā, un uzskata, ka pārsūdzētais lēmums, ar kuru pieteicēja pārsūdzētajā daļā atstāts negrozīts 7.decembra lēmums, ir nelikumīgs, nepamatots un tādēļ atceļams.

[4.2] Pieteicēja uzskata, ka tai ir tiesības atskaitīt PVN, kas norādīts no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos, pamatojoties uz likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu, proti, no minētās tiesību normas, priekšnodokļa atskaitīšanai par saņemtajiem pakalpojumiem ir būtiski šādi

faktori: pakalpojuma saņēmējs ir reģistrēts VID kā PVN maksātājs; priekšnodokļa atskaitīšanas brīdī pakalpojuma sniedzējs ir reģistrēts VID kā PVN maksātājs; ir samaksāta nodokļa rēķinā norādītā nodokļa summa; pakalpojuma saņemšanas fakts un tā izmantošana savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Pieteicēja uzskata, ka minētos nosacījumus ir izpildījusi.

[4.3] SIA "AMG un KO" ir sniegusi pieteicējai šādus pakalpojumus:

- sējumu miglošana, un pieteicēja ir minēto pakalpojumu saņēmusi no SIA „AMG un KO". Pakalpojumu sniegšana ir notikusi, balstoties uz 2002.gada 14.jūnijā SIA „AMG un KO" izrakstīto PPR sērija RI-II Nr.288031 (samaksa veikta 2002.gada 20.jūnijā ar pārskaitījumu Nr.301);

- meliorācijas sistēmas skalošana un meliorācijas ūku tīrīšanu no 07.06.2002. – 15.07.2002., un pieteicēja ir minēto pakalpojumu saņēmusi no SIA „AMG un KO". Pakalpojumu sniegšana ir notikusi, balstoties uz 2002.gada l.jūnijā SIA „AMG un KO" izrakstīto rēķinu-faktūru Nr.276 (samaksa veikta 2002.gada 20.jūnijā ar pārskaitījumu Nr.300);

- pieteicējas vadības apmācības „Saimnieciskās attīstības plānošana" 2 personas, un pieteicēja ir minēto pakalpojumu saņēmusi no SIA „AMG un KO". Pakalpojumu sniegšana ir notikusi, balstoties uz 2002.gada l.jūnijā SIA „AMG un KO" izrakstīto rēķinu-faktūru Nr.279 (samaksa veikta 2002.gada 19.jūnijā ar pārskaitījumu Nr.299);

- būvlaukuma (zemes) ierīkošana, un pieteicēja ir minēto pakalpojumu saņēmusi no SIA „AMG un KO". Pakalpojumu sniegšana ir notikusi, balstoties uz 2002.gada l.jūnijā SIA „AMG un KO" izrakstīto rēķinu-faklūru Nr.277 (samaksa veikta 2002.gada 10 jūnijā ar pārskaitījumu Nr.272);

- zemes ierīkošana un planēšanas darbi, dīķa rakšana un pamatnes betonēšana, objekts pirts, un pieteicēja ir minēto pakalpojumu saņēmusi no SIA „AMG un KO". Pakalpojumu sniegšana ir notikusi, balstoties uz 2002.gada 24.oktobrī SIA „AMG un KO" izrakstīto PPR sērija HC-VII Nr. 872311 (samaksa veikta 2002.gada 31.oktobrī ar pārskaitījumu Nr.586).

[4.4] SIA „Lanateks M" ir sniegusi pieteicējai šādus pakalpojumus:

- celtniecības pakalpojumi tehnikas laukuma izbūvē, un pieteicēja ir minēto pakalpojumu saņēmusi no SIA „Lanateks M". Pakalpojumu sniegšana ir nolikusi, balstoties uz 2002.gada 25.augustā SIA „Lanateks M" izrakstīto faktūrrēķinu Nr. 466 (samaksa veikta 2002.gada 18.septembrī ar pārskaitījumu Nr.497);

- auzu „Māra" kulšana un transportēšana, un pieteicēja ir minēto pakalpojumu saņēmusi no SIA „Lanateks M". Pakalpojumu sniegšana ir notikusi, balstoties uz 2002.gada 16.augustā SIA „Lanaleks M" izrakstīto PPR sērija HA-VII Nr. 298030 (samaksa veikta 2002.gada 21 .augustā ar pārskaitījumu Nr.439).

[4.5] Pieteicējas pamatdarbība esot augkopība: dārzeņkopība; dārzkopība, lopkopība, lauksaimnieciskie pakalpojumi, mežsaimniecība, kokmateriālu sagatavošana un ar to saistītie pakalpojumi, zivjaudzētavu un zivsaimniecību darbība, gatavās lopbarības ražošana, fiziskās labsajūtas uzlabošana u.c., kas apliecina, ka no SIA „AMG un KO" un SIA „Lanateks M" saņemtie pakalpojumi ir tieši saistīti ar pieteicējas ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanu.

[4.6] Faktiski VID audita laikā konstatējis, ka pakalpojumu sniegšana ir notikusi, balstoties uz starp pieteicēju un SIA "AMG un KO" noslēgto līgumu, kuru ir parakstījušas abu pušu amatpersonas, un uz PPR, kā arī rēķiniem - faktūrām.

Pieteicējas ieskatā darījumu un pakalpojumu saņemšanas fakts nevar tikt apšaubīts, pamatojoties tikai uz to, ka SIA „AMG un KO" direktors *S.A.* 2003.gada 24.martā (tas ir 10 mēnešus pēc pirmā darījuma veikšanas) VID Finanšu policijas pārvaldei sniedz paskaidrojumu, ka neko nezina par savu amatu, grāmatvedību utt. Jebkādas pretenzijas par darījumu fakta apšaubīšanu vai darījumu atzīšanu par spēkā neesošu pieteicējs no SIA „AMG un KO"' līdz šim nav saņēmis.

[4.7] Tāpat darījumu un pakalpojumu fakts nevar tikt apšaubīts, pamatojoties tikai uz to, ka "Lanateks M" direktors *S.K.* 2003.gada 14.martā (tas ir septiņus mēnešus pēc pirmā darījuma veikšanas) un 2004.gada 2.novembrī (tas ir pēc diviem gadiem un trīs mēnešiem pēc pirmā darījuma veikšanas) VID Finanšu policijas pārvaldei sniedz paskaidrojumu, ka neko nezina par savu amatu, grāmatvedību utt.

[4.8] Pieteicēja uzskata, ka VID audita pārskatā, kā arī lēmumos iekļautā atsauce uz 2003.gada 24. martā SIA „AMG un KO" amatpersonas *S.A.* sniegtajiem paskaidrojumiem un 2003.gada 14.martā un 2004.gada 2.novembrī SIA „Lanateks M" amatpersonas *S.K.* sniegtajiem paskaidrojumiem VID Finanšu policijas pārvaldei nav korekta.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 19.1., 299.pantu VID nevar balstīt savus secinājumus uz ziņām, kas atrodas izziņas iestāžu vestajās lietās, līdz nav taisīts tiesas spriedums. Sniegtajos paskaidrojumos sniegtās ziņas nav uzskatāmas par pierādījumu pieteicējas lietā. Turklāt, tas apstāklis, ka, iespējams, pieteicējas darījumu partneris ir rīkojies prettiesiski, nevar radīt nelabvēlīgas tiesiskas sekas pieteicējai. Veicot darījumu ar SIA „AMG un KO" un SIA „Lanateks M", pieteicēja izlietojusi sev piederošu tiesību noslēgt tiesisku darījumu. Noslēdzot darījumu, pieteicēja kā labticīgā persona ir pārliecinājusies un ņēmusi vērā gan darījuma partnera tiesību spēju un rīcības spēju, gan priekšmetu, gan gribas izteikumu, gan sastāvdaļas un formu, kā to prasa LR Civillikuma 1404.pants. Arī tas apstāklis, ka VID nav spējis salīdzināt ierakstus SIA „AMG un KO" grāmatvedības reģistros, nevar radīt pieteicējai nelabvēlīgas tiesiskas sekas. Pakalpojuma saņēmējs nav atbildīgs, par to, kā pakalpojuma sniedzējs organizē savu darbu.

[4.9] Saskaņā ar LR Civillikuma 1811. un 1812.pantu katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i. nolīdzinot parādu. Saistības izpildījums ir spēkā tikai tad, ja to izdarījusi un saņēmusi īstā persona īstā vietā, īstā laikā un pienācīgā kārtā. Neviena no pusēm nav apstrīdējusi darījuma izpildījumu vai cēlusi tiesā prasību par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem. Saskaņā ar LR Civillikuma 1403.. 1405., 1410., 1427.pantu tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai un izbeigšanai. Lai darījumam būtu tiesīgs spēks, ir vajadzīgs, lai tā dalībniekiem būtu tiesību spēja un rīcības spēja. Juridiskas personas taisa tiesiskos darījumus caur saviem likumīgiem pārstāvjiem. Pie tiesiska darījuma būtības pieder tā taisītāja gribas izteikums, bet divpusējā vai vairākpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums.

Tas nozīmē, ja abas augstāk minētās SIA „AMG un KO" un SIA „Lanateks M" amatpersonas ir LR Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros reģistrētas šo sabiedrību amatpersonas darījumu veikšanas brīdī (kā tas ir šajā konkrētajā gadījumā), darījums ir atzīstams par tiesisku un nav pamata tā apstrīdēšanai šī iemesla dēļ.

[4.10] Sējumu miglošana, vadības apmācības, meliorācijas sistēmas skalošana un meliorācijas aku tīrīšana, celtniecības, lauksaimniecības pakalpojumi u.c. veiktie darījumi nav arī ar likumu aizliegtas darbības, kā rezultātā šos darījumus varētu atzīt par spēkā neesošiem.

Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmo daļu nodokļu maksātājam ir pienākums noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas. Par šī pienākuma nepildīšanu iestājas likuma "Par nodokļiem un nodevām" VII nodaļā noteiktā atbildība par nodokļu likumu pārkāpšanu.

Šī atbildība ir personiska un tā nevar pāriet uz darījuma partneri, kas rīkojies labā ticībā atbilstoši spēkā esošajiem likumiem un citiem tiesību aktiem. Par prettiesisku darbību atbild tas, kurš ir rīkojies prettiesiski. Pieteicējs nav atbildīgs par tām iespējamajām prettiesiskajām darbībām, ko ir veicis tās darījumu partneris.

[4.11] Attiecībā par atbildētāja konstatētajām kļūdām pieteicējas darījumus apliecinošajos dokumentos, pieteicēja norāda, ka minētais nevar būt par likumīgu pamatu, lai liegtu pieteicējai tiesības atskaitīt samaksāto PVN kā priekšnodokli, jo darījuma identifikācija var tikt konstatēta, balstoties uz PVN maksātāja numuriem, kas visos gadījumos (gan rēķinos, gan līgumā, gan maksājumu uzdevumos - ir uzrādīti precīzi, bez gramatiskām kļūdām).

[4.12] Atbildētāja publiskajā datu bāzē ir pieejami atbildētāja skaidrojumi par gadījumiem, kad nav pieļaujama PVN priekšnodokļa atskaitīšana - ja pēc PVN rēķina nav identificējams darījums, kā arī tā dalībnieki.

Savukārt gadījumā, ja darījumu apliecinošais dokuments nesatur kādu no likuma „Par grāmatvedību" 7.pantā attaisnojuma dokumentiem noteiktajiem rekvizītiem un ir pieļautas neprecizitātes PVN rēķina noformēšanā, kas tomēr neietekmē darījuma identificēšanu un samaksātā nodokļa lielumu, tad apliekamā persona - nodokļa rēķina saņēmēja – nezaudē tiesības atskaitīt priekšnodokli, bet darījuma dalībnieki var likt saukti pie Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētās atbildības.

[4.13] SIA „Milosta" ir piegādājusi pieteicējai ledusskapi-saldētavu, un pieteicēja ir minēto preci saņēmusi no SIA „Milosta". Turklāt ar sniegtā pakalpojuma rezultātu jeb faktu, ka prece ir tikusi saņemta un tiek izmantota pieteicējas saimnieciskajā darbībā - tā ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai, atbildētājs varējis iepazīties audita laikā. Pieteicēja ir samaksājusi SIA „Milosta" par uz 2003.gada 16.jūnija PPR sērija HF-VII Nr.704749 pamata saņemto preci, tajā skaitā PPR norādīto nodokļa summu, ko apliecina pieteicējas kontu pārskati, ar kuriem atbildētājs esot iepazinies audita laikā.

[4.14] Darījuma veikšanas brīdī VID datu bāze par PPR nebija publiski pieejama, līdz ar to pieteicējai nebija iespējas tiesiskā kārtā pārliecināties, vai darījuma partneris SIA „Milosta" ir godprātīgs. Par prettiesisku darbību atbild tas, kurš ir rīkojies prettiesiski. Pieteicēja nav atbildīga par tām iespējamajām prettiesiskajām darbībām, ko ir veicis tās darījumu partneris.

[4.15] Atbildētājs savā lēmumā esot ietvēris vien vispārīgu norādi uz likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 4.pantu un 26.pantu, un minētā likuma 4.pants vispārīgi nosaka, ka no apliekamā ienākuma netiek atskaitīti izdevumi, kuri nav tieši saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību, lai gan veiktie darbi un saņemtās preces ir reāli saņemtas un iegrāmatotas pieteicēja grāmatvedībā.

Atbildētājs neesot norādījis atbilstošas piemērojamās tiesību normas.

Pieteicēja uzskata, ka atbildētājam nav pamata apšaubīt pieteicējas un SIA „AMG un KO", SIA „Lanateks M" un SIA „Milosta" savstarpēji veiktos darījumus un to izmantošanu uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanā.

[5] 2005.gada 7.martā tiesā saņemts atbildētāja rakstveida paskaidrojums (lietas 61. – 62.lapa), kurā norādīts, ka atbildētājs pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[5.1] Likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts paredz nodokļu maksātāja tiesības no budžetā maksājamā nodokļa kā priekšnodokli atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos uzrādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Minētās tiesību normas ietvaros nepietiek ar to vien, ka ir izrakstīts, saņemts un apmaksāts rēķins, kā to uzskata pieteicēja. Ir nepieciešams konstatēt arī to, vai preces un pakalpojumi ir reāli saņemti, un , vai tie ir saņemti no tās personas, kas ir norādīta nodokļa rēķinā, kā arī, vai pēc preču un pakalpojumu ekonomiskā un juridiskā satura un būtības tie nodrošina citus ar nodokli apliekamus darījumus, t.i., vai rada jaunu pievienoto vērtību un pārnes savu vērtību jaunražotas preces un pakalpojuma sastāvā, par ko galējais patērētājs samaksās PVN.

[5.2] Priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības balstās uz preču un pakalpojumu faktisku saņemšanu no nodokļa rēķinā norādītās ar PVN apliekamās personas.

Veikto pārbaužu rezultātā atbildētājs konstatējis, ka pieteicējas darījumi ar SIA ,,AMG un Ko" un SIA ,,Lanateks M" nav savstarpēji salīdzināmi, jo šo uzņēmumu amatpersonas darījumus ar pieteicēju noliedz. SIA ,,AMG un Ko" direktors *S.A.* 2003.gada 24.martā VID sniedzis paskaidrojumu, ka nav slēdzis nekādus līgumus, nav parakstījis ne pavadzīmes, ne arī citus dokumentus. SIA ,,Lanateks M" direktors *S.K.* 2003.gada 14.aprīlī un 2004.gada 2.novembrī VID paskaidrojis, ka par uzņēmuma saimniecisko darbību viņam nav nekas zināms, nav sniedzis pakalpojumus pieteicējai un nevienu nav pilnvarojis rīkoties uzņēmuma vārdā.

[5.3] Atbildētāja ieskatā ir nepieciešams tiesas sēdē nopratināt kā lieciniekus *S.A.* un *S.K.*

Atbildētājs atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumu lietā Nr. SKA-85, kur norādīts, ka paskaidrojumi nav uzskatāmi par pierādīšanas līdzekli un līdz ar to nevar tikt izmantoti tiesas sprieduma argumentācijā. Tādejādi paskaidrojumos ietverto informāciju varētu uzskatīt par vērā ņemamu apstākli tikai gadījumā, ja amatpersonas tiks nopratinātas atbilstoši Administratīvā procesa likuma 227.-231 .pantā noteiktajai kārtībai.

[5.4] Atbildētājs esot veicis SIA ,,AMG un Ko,, un ,,Lanateks M" juridiskās adreses un struktūrvienības apsekošanu, kā rezultātā konstatēts, ka uzņēmumi norādītajā juridiskajā adresē neatrodas un nekad nav atradušies.

[5.5] Attiecībā uz pieteicējas darījumu ar SIA ,,Milosta" atbildētājs konstatējis, ka 2003.gada 16.jūnijā minētais uzņēmums izrakstījis pieteicējai PPR HF-VII Nr.704749, taču minēto PPR uzņēmums VID ir iegādājies tikai 2003.gada 1.jūlijā.

Atbilstoši nodokļu normatīvo aktu nosacījumiem, preču pirkšana un pārdošana jāapstiprina ar tiesiski pareiziem dokumentiem. Tā ka SIA ,,Milosta" izsniegtā PPR nesatur patiesu informāciju, tad to nevar uzskatīt par nodokļa rēķinu likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta sestās daļas izpratnē, jo nav ievērots šīs daļas 6.punkts, kurš kā vienu no rekvizītiem nodokļa rēķinā paredz preču piegādes vai pakalpojuma sniegšanas datumu.

Atbildētājs uzskata, ka augstāk minētā PPR nesatur patiesu informāciju par darījuma brīdi, un līdz ar to tā nevar kalpot par attaisnojuma dokumentu ierakstu veikšanai grāmatvedības reģistros.

[5.6] Pieteicēja saimnieciskās darbības izmaksās iekļāvusi grāmatvedības reģistros uzrādītos iepriekš minētos darījumus ar SIA ,,AMG un KO", SIA ,,Lanateks M" un SIA ,,Milosta".

Atbildētājs, izvērtējot veikto pārbaužu rezultātā konstatēto, secināja, ka pieteicējas grāmatvedības reģistros uzrādītie darījumi ar SIA ,,AMG un Ko", SIA ,,Lanateks M" un SIA ,,Milosta" faktiski nav notikuši un pieteicējas veiktie maksājumi saskaņā ar minēto darījumu partneru izrakstītajiem rēķiniem nav uzskatāmi par pieteicējas saimnieciskās darbības izmaksām.

Līdz ar to atbildētājam bijis pamats koriģēt pieteicējas apliekamo ienākumu, atbilstoši likuma ,,Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 4.panta pirmajai daļai. Pieteicējas peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītais peļņas apjoms pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas palielināts par to izdevumu summu, kas nav tieši ar saistīta maksātāja saimniecisko darbību, tas ir, 2002.gadā par Ls 17831,76 (darījumi ar SIA ,,AMG un Ko" un SIA ,,Lanateks M") un 2003.gadā par Ls 1296,61 (darījums ar SIA ,,Milosta").

[6] Pieteicējas pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē pieteikumu uzturēja, balstoties uz tajā ietvertajiem argumentiem, bet atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, atsaucoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveidā paskaidrojumā norādītajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudot lietas materiālus, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus un liecinieku liecības, atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 103.panta otrajai daļai objektīvi noskaidrojot lietas apstākļus un dodot tiem juridisku vērtējumu, tiesa atzīst, ka pieteikums ir noraidāms tālāk minēto apsvērumu dēļ.

[8] Tiesa konstatēja tālāk norādītos lietas apstākļus.

[8.1] Atbildētājs laika posmā no 2004.gada 29.septembra līdz 2004.gada 18.oktobrim pieteicējai ir veicis komplekso nodokļu auditu par periodu no 2002.gada 1.janvāra līdz 2003.gada 31.decembrim.

2004.gada 18.oktobrī atbildētājs ir sastādījis audita pārskatu Nr.23-2004-181 (lietas 119. – 142.lapa).

2004.gada 22.oktobrī atbildētājs ir pieņēmis lēmumu par audita rezultātiem Nr.13.2.-16.1./12762 (sākotnējais lēmums; lietas 118.lapa), ar kuru nolemts:

4) papildus aprēķināt pievienotās vērtības nodokli par 2002.gada maiju, jūniju, augustu, septembri, oktobri un 2003.gada janvāri, jūliju, augustu, kopā Ls 3465,61 (trīs tūkstoši četri simti sešdesmit pieci lati un 61 santīms), kā arī soda naudu tādā pašā apmērā;
5) noteikt pienākumu iemaksāt budžetā 30 dienu laikā pēc audita pārskata un lēmuma saņemšanas Ls 6931,22 (seši tūkstoši deviņi simti trīsdesmit viens lats un 22 santīmi);
6) palielināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo ienākumu 2002.gadā par Ls 19156,- (deviņpadsmit tūkstoši viens simts piecdesmit seši lati) un samazināt to par 2001.gada zaudējumu summu Ls 19156,- (deviņpadsmit tūkstoši viens simts piecdesmit seši lati); palielināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo ienākumu

2003.gadā par Ls 1319,- (viens tūkstotis trīs simti deviņpadsmit lati) un samazināt to par 2001.gada zaudējumu summu Ls 1319,- (viens tūkstotis trīs simti deviņpadsmit lati).

[8.2] Pieteicēja ir apstrīdējusi sākotnējo lēmumu gan VID VRI, gan VID ģenerāldirektoram, tomēr sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

[8.3] Pieteicēja 2002.gada jūnija mēnesī ir veikusi darījumus ar SIA „AMG un KO" un minētais uzņēmums pieteicējai izrakstījis:

01.06.2002. rēķinu-faktūru Nr.276 par meliorācijas sistēmas skalošanu un meliorācijas aku tīrīšanu pēc līguma Ls 4310,08 un PVN Ls 775,82 (apmaksāts 20.06.2002.);

01.06.2002. rēķinu-faktūru Nr.277 par zemes ierīkošanu pēc līguma Ls 945,76 un PVN Ls 170,24 (apmaksāts 10.06.2002.);

01.06.2002. rēķinu-faktūru Nr. 279 par vadības apmācībām saimnieciskās attīstības plānošanā pēc līguma Ls 2523,90 un PVN Ls 454,30 (apmaksāts 19.06.2002.);

14.06.2002. PPR RI-II 288031 par sējumu miglošanu Ls 1536,44 un PVN Ls 276,56 (apmaksāts 20.06.2002.).

Par minētajiem darījumiem pieteicēja ir atskaitījusi PVN priekšnodokli Ls 1676,92 apmērā.

[8.4] Pieteicēja 2002.gada augusta mēnesī ir veikusi : darījumu ar SIA „AMG un KO" un minētais uzņēmums 14.08.2002. ir izrakstījis pieteicējai PPR HB-VII Nr.547402 par zemes miglošanu, zemes frēzēšanu un graudu transportēšanu Ls 1677,97 un PVN Ls 302,03;

darījumu ar SIA „Lanateks M" un minētais uzņēmums 16.08.2002. ir izrakstījis pieteicējai PPR HA-VII Nr.298030 par auzu kulšanas un transportēšanas pakalpojumiem Ls 2560,00 un PVN Ls 460,80.

Par minētajiem darījumiem pieteicēja ir atskaitījusi PVN priekšnodokli Ls 762,83 apmērā.

2002.gada 25.augustā pieteicēja ir veikusi darījumu ar SIA „Lanateks M" un minētais uzņēmums pieteicējai ir izrakstījis rēķinu-faktūru Nr.466 par celtniecības pakalpojumiem tehnikas laukuma izbūvē Ls 1705,58 un PVN Ls 307,00.

Par minēto darījumu pieteicēja 2002.gada septembra mēnesī ir atskaitījusi PVN priekšnodokli Ls 307,00 apmērā.

[8.5] 2002.gada 24.oktobrī pieteicēja ir veikusi darījumu ar SIA „AMG un KO" un minētais uzņēmums ir izrakstījis pieteicējai PPR HC-VII Nr.872311 par zemes ierīkošanas un planēšanas darbiem, dīķa rakšanu un pamatu iebetonēšanu Ls 2572,03 un PVN Ls 462,97.

Par minēto darījumu pieteicēja ir atskaitījusi PVN priekšnodokli Ls 462,97 apmērā.

[8.6] 2003.gada 16.jūnijā pieteicēja ir veikusi darījumu ar SIA „Milosta" un minētais uzņēmums pieteicējai ir izrakstījis PPR HF-VII Nr.704749 par piegādāto preci – ledusskapi-saldētavu, Ls 1296,61 un PVN Ls 233,39.

Par minēto darījumu pieteicēja ir atskaitījusi PVN priekšnodokli Ls 233,39 apmērā.

[8.7] Pavisam kopā par visiem augstāk minētajiem darījumiem pieteicēja ir atskaitījusi PVN priekšnodokli Ls 3443,11 apmērā.

[8.8] Pieteicēja savas saimnieciskās darbības izmaksās iekļāvusi visus iepriekš minētos darījumus ar SIA „AMG un Ko" un SIA „Lanateks M", kā arī minēto darījumu ar SIA "Milosta".

Atbildētājs secinājis, ka minētie pieteicējas darījumi ar SIA „AMG un Ko" un SIA „Lanateks M" faktiski nav notikuši, savukārt pieteicējas darījums ar SIA „Milosta" nav apliecināts ar tiesiski pareizi noformētiem dokumentiem, tādējādi pieteicējas veiktie maksājumi saskaņā minēto darījumu partneru izrakstītajiem rēķiniem nav uzskatāmi par

saimnieciskās darbības izmaksām, un līdz ar to atbildētājs ir koriģējis pieteicējas apliekamo ienākumu atbilstoši likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 4.panta pirmajai daļai.

[8.9] Atbildētājs nav samazinājis pieteicējai piemēroto soda naudu, saistībā ar papildu nomaksai budžetā noteikto PVN, jo atbildētāja ieskatā pārbaudē konstatētie pārkāpumi (veikti priekšnodokļa atskaitījumi par faktiski nenotikušiem darījumiem) nav raksturojami kā neapzināti.

[9] Lietā ir strīds par to, vai atbildētājs ir pamatoti secinājis, ka augstāk minētie pieteicējas darījumi ar SIA „AMG un Ko" un SIA „Lanateks M" faktiski nav notikuši, bet darījums ar SIA „Milosta" nav apliecināts ar tiesiski pareizi noformētiem dokumentiem.

[10] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka tikai VID reģistrētai apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai [..]. Minētos atskaitījumus drīkst veikt pēc nodokļa rēķinā norādītās nodokļa summas samaksas vai – preču piegādes darījumos – pēc nodokļa rēķina un preču saņemšanas.

[10.1] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk tekstā – Senāts) ir norādījis, ka likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts jātulko, ņemot vērā PVN un priekšnodokļa būtību un to darbības mehānismu.

Pirmkārt, PVN ir netiešais nodoklis, kas tiek iekasēts preču ražošanas un realizācijas visās stadijās no nodokļu maksātāja – preces ražotāja vai realizētāja, tādējādi veidojot PVN iekasēšanas ķēdi. Tā kā PVN ir nodoklis par jaunradīto vērtību, nevis preces apgrozījumu, tad PVN īstais maksātājs ir preces galējais patērētājs. Savukārt tie preces ražošanā un realizēšanā iesaistītie nodokļu maksātāji, kuri PVN summas ir iemaksājuši valsts budžetā, bet nav galējie preces patērētāji, ir tiesīgi pretendēt uz priekšnodokļa atskaitījumu. Proti, saņemt atpakaļ no budžeta to PVN summu, kas tika nomaksāta iegādājoties preci. *(skat. Senāta sprieduma lietā Nr.SKA-44/2004 9.punktu)*.

[10.2] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 9.punktā noteikts, ka priekšnodoklis ir PVN summa, kas norādīta ar PVN apliekamajai personai izrakstītajā PVN rēķinā par iegādātajām precēm vai saņemtajiem pakalpojumiem tās saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Atbilstoši Senāta līdzšinējai judikatūrai, no augstāk minētajām tiesību normām izriet, ka preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas gadījumā personai ir tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu tikai tad, ja ievēroti visi likumā ietvertie nosacījumi :

1) persona ir reģistrēta VID kā ar PVN apliekamā persona;

2) persona ir saņēmusi un samaksājusi PVN rēķinu;

3) preces vai pakalpojums ir saņemts no citas ar PVN apliekamās personas, kas atbilstošā kārtībā reģistrēta VID;

4) saņemtās preces vai saņemtais pakalpojums tiek izmantots savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tas ir, tiek radīta jauna ar PVN apliekama prece vai pakalpojums *(skat. Senāta 2004.gada 7.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-114 9.punktu; 2005.gada 25.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-303 10.punktu; 2006.gada 17.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-14 12.punktu; 2007.gada 11.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-29 10.punktu)*.

[10.3] Likumā noteiktās tiesības atskaitīt priekšnodokli ir vērtējamas kā nodokļu maksātāja izņēmuma tiesības, jeb priekšrocības. Senāts *(skat. spriedumu lietā SKA-114/2004)* ir atzinis, ka ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu likumdevējs PVN maksātājiem ir piešķīris zināmas priekšrocības, t.i., devis tiesību atskaitīt priekšnodokli, ja pastāv visi šajā tiesību normā paredzētie priekšnoteikumi. Tāpēc pirms šīs tiesības izmantošanas nodokļu maksātājam ir pienākums pārliecināties, vai darījuma partneris ir PVN maksātājs un vai pastāv citi priekšnoteikumi priekšnodokļa atskaitīšanai, neuzmanība ir nepieļaujama. Iztrūkstot kaut vienam no šiem priekšnoteikumiem, nodokļu maksātājam nav tiesību atskaitīt priekšnodokli.

Līdz ar to, tiesai ir jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā ir izpildīti visi priekšnoteikumi, lai pieteicējai rastos tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu. Tai skaitā, vai pieteicēja preces un pakalpojumus ir saņēmusi tieši no darījumus apliecinošajos dokumentos norādītajām personām.

[11] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta otrā daļa noteic, ka pakalpojuma sniegšana ir notikusi, ja pakalpojums ir sniegts pasūtītājam un ir izrakstīts nodokļa rēķins vai atlīdzība par pakalpojumu ir saņemta pirms pakalpojuma sniegšanas.

Tā paša panta sestā daļa cita starpā nosaka, ka par nodokļu rēķiniem izmantojami dokumenti, kuri noformēti Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un kuros ir iekļautas visas likumā noteiktās ziņas par pakalpojumu sniedzēju, pakalpojumu saņēmēju, pakalpojuma veidu un apjomu, norādīta atlīdzība par sniegtajiem pakalpojumiem, nodokļa likme, aprēķinātais nodoklis, kā arī pakalpojumu sniegšanas datums.

Senāts ir norādījis, ka preču pavadzīmes un rēķini, kuros norādītas likumā noteiktās ziņas, ir uzskatāmi par nodokļa rēķiniem un darījumu apliecinošiem dokumentiem likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta izpratnē un šāda dokumenta esamība ļauj pieņemt, ka rēķinā norādītā prece ir saņemta vai pakalpojums ir sniegts. Taču šāds pieņēmums neizslēdz iespēju administratīvā procesa dalībniekiem to apstrīdēt, iesniedzot attiecīgus pierādījumus, kas apliecina pretējo (*skat. Senāta sprieduma lietā SKA-114/2004 12.punktu)*.

Senāts vairākos spriedumos ir atzinis, ka atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantā noteiktajam, gadījumā, ja nodokļu administrācija apstrīd nodokļu maksātāja veiktos darījumus, tad nodokļu maksātājam ir jābūt spējīgam atspēkot argumentus, kas apdraud tā tiesības atskaitīt priekšnodokli, kā arī nodrošināt nepieciešamos pierādījumus par priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību priekšnoteikumu izpildīšanu. Šāds nodokļu maksātāja pienākums nekādā gadījumā nevar tikt kvalificēts kā likumā neparedzētu pierādījumu pieprasīšana. Privātpersonu pienākums nodrošināt nepieciešamos pierādījumus palielinās proporcionāli tam, cik ļoti lēmuma pieņemšanas process notiek pašas privātpersonas interesēs *(skat. Senāta 2005.gada 30.marta sprieduma lietā Nr.SKA-23 22.punktu; 2006.gada 17.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-11 12.punktu; 2006.gada 17.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-14 15.punktu; 2007.gada 11.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-29 11.punktu)*.

[12] Pieteikumā norādīts, ka nav saprotams, kādēļ atbildētājs uz pieņēmumu pamata apšauba normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noformētu darījumu esamību.

Izvērtējot pieteicējas minēto argumentu, tiesa atzīst, ka nodokļu administrācijas pienākums kontrolēt nodokļu maksātāju deklarācijās atspoguļoto darījumu tiesiskumu izriet no vairākām tiesību normām, tajā skaitā:

[12.1] Likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 8.pants paredz, ka VID uzdevumi nodokļu (nodevu) administrēšanā (turpmāk - nodokļu administrēšana) ir noteikti likumā "Par nodokļiem un nodevām" *(18.pants)*. Papildus tiem Valsts ieņēmumu dienests: uzskaita un reģistrē nodokļu maksātājus un ar nodokļiem apliekamos objektus *(1.punkts)*; piedzen Valsts ieņēmumu dienesta administrētos nodokļu un nodevu parādus, arī citu valsts noteikto obligāto maksājumu parādus, kuru iekasēšana saskaņā ar normatīvajiem aktiem piekrīt Valsts ieņēmumu dienestam *(2.punkts)*; lai izpildītu šajā pantā noteiktos uzdevumus, seko jebkuru juridisko un fizisko personu saimnieciskajai un finansiālajai darbībai *(8.punkts)*.

[12.2] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.pantā noteikti nodokļu administrācijas pienākumi, un tie ir šādi: nodrošināt, lai šo likumu un citu nodokļu (nodevu) likumus ievēro gan nodokļu maksātāji, gan nodokļu administrācija *(1.punkts)*; kontrolēt nodokļu (nodevu) aprēķināšanas un maksāšanas pareizību *(2.punkts)*. Savukārt, tā paša likuma 23.pants paredz VID tiesības precizēt maksājamā nodokļa apmēru; šī panta sestajā daļā noteikts, ka, veicot nodokļu revīziju (auditu), nodokļu administrācijai ir tiesības uz aprēķinu pamata noteikt nodokļu maksājumu apmēru atbilstoši [..] nodokļu administrācijas rīcībā esošajām ziņām, ja ir konstatēts, ka nodokļu maksātājs ir veicis darījumu, lai izvairītos no nodokļu vai nodevu maksāšanas, vai nav identificējams kāds no darījuma dalībniekiem *(2.punkts)*.

[12.3] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā minēto tiesību – atskaitīt PVN kā priekšnodokli konstatēšana nemaz nav iespējama bez nodokļu maksātāja uzrādīto darījumu izvērtēšanas.

Šāds secinājums netieši izriet arī no citas tā paša likuma normas, proti, 12.panta 11.[1].daļas, kura regulē pārmaksātās nodokļa summas atmaksāšanu un nosaka, ka VID ir tiesības aizkavēt pārmaksātās nodokļa summas atmaksāšanu [..], ja šā panta vienpadsmitajā daļā noteiktajā laikā pieņemts lēmums par apliekamās personas maksājamo nodokļu kontroles (pārbaudes, revīzijas) uzsākšanu, par tiem darījumiem, kuru pārbaudei nepieciešama papildu informācija, — līdz dienai, kad nodokļu administrācija ir izvērtējusi darījumu un pieņēmusi lēmumu par pieprasījuma pamatotību.

Tiesa atzīst, ka abos gadījumos – kā izlemjot jautājumu par pārmaksātās PVN summas atmaksāšanu, tā arī izlemjot jautājumu par nodokļu maksātāja tiesībām atskaitīt PVN kā priekšnodokli, nodokļu administrācijai ir pienākums izvērtēt nodokļu maksātāja uzrādīto darījumu tiesiskumu, jo kontroles mehānisms iestādē ir identisks.

[12.4] Interpretējot visas augstāk citētās tiesību normas kontekstā, jāatzīst, ka VID tiesības izvērtēt nodokļu maksātāju darījumus izriet no nodokļu likumos noteiktās nodokļu administrācijas kompetences.

Līdz ar to, tiesa secina, ka iepriekšminētie pieteicējas darījumu partneru izrakstītie rēķini (skat. šī sprieduma [8.3], [8.4], [8.5], [8.6] punktu) ir izvērtējami kopsakarā ar VID konstatētajiem apstākļiem un pierādījumiem lietā.

[13] Izvērtējot pieteicējas veiktos darījumus ar SIA „AMG un KO" tiesa nonāk pie secinājuma - nav pierādījumu tam, ka rēķinos norādītos pakalpojumus:

- zemes ierīkošanas un planēšanas darbi,
- dīķa rakšana un pamatu iebetonēšana;
- meliorācijas sistēmas skalošana un meliorācijas aku tīrīšana;
- vadības apmācības saimnieciskās attīstības plānošanā;
- sējumu miglošana;

- zemes miglošana;
- zemes frēzēšana un graudu transportēšana;

pieteicēja būtu saņēmusi tieši no SIA „AMG un KO", nevis no kādas citas personas.

Tiesa balstās uz tālāk norādītajiem apsvērumiem.

[13.1] Darījumu dokumentus (lietas 34., 36., 38., 40., 41., 43., 44., 98., 99., 102., 103., 104., 107.lapa) SIA „AMG un KO" vārdā ir parakstījis *S.A.* (lietas 34.lapa), *S.A.* (lietas 43.lapa), *S.A.* (lietas 48.lapa), atsevišķos dokumentos paraksts nav atšifrēts, turklāt paraksti dokumentos acīmredzami atšķiras. Arī uzņēmuma nosaukums dažos dokumentos rakstīts : SIA „AMG un KO", citos SIA „AMG un CO".

Tiesas ieskatā uzņēmuma amatpersona (direktors) nevarētu tik būtiski kļūdīties, aizpildot sava uzņēmuma darījumu dokumentus, – katrā dokumentā rakstīt savādāk savu uzvārdu, kļūdīties uzņēmuma nosaukuma rakstībā, kā arī katrā dokumentā savādāk parakstīties.

[13.2] Tiesa konstatē, ka pieteicējas un SIA „AMG un KO" darījumu apliecinošie dokumenti nav noformēti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" 18.punktā noteikts – lai dokumentam būtu juridisks spēks, tajā ir jābūt šādiem rekvizītiem: 1) dokumenta autora nosaukumam; 2) dokumenta datumam; 3) dokumenta izstrādāšanas, izdošanas, pieņemšanas vai parakstīšanas vietas nosaukumam; 4) parakstam. Savukārt 37.punkts noteic, ka personiskais paraksts nodrošina organizācijas dokumenta juridisko spēku tikai tad, ja to pašrocīgi rakstījusi tieši tā persona, kuras amats minēts dokumentā.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta sestajā daļā cita starpā ir noteikts, ka par nodokļu rēķiniem izmantojami dokumenti, kuri noformēti Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un kuros ir iekļautas visas likumā noteiktās ziņas par pakalpojumu sniedzēju, pakalpojumu saņēmēju, pakalpojuma veidu un apjomu, norādīta atlīdzība par sniegtajiem pakalpojumiem, nodokļa likme, aprēķinātais nodoklis, kā arī pakalpojumu sniegšanas datums.

Ievērojot minētās tiesību normas un to, ka vairākos darījumu dokumentos (lietas 36., 38., 40., 41., 46.lapa) nav atšifrēts tās amatpersonas paraksts, kura veic darījumu, jāatzīst, ka tādiem dokumentiem nav juridiska spēka.

[13.3] Atbildētājs ir veicis apsekošanu SIA „AMG un KO" un konstatējis, ka nekāda saimnieciskā darbība uzņēmumā nenotiek, vēl vairāk, uzņēmums juridiskajā adresē neatrodas un nekad nav atradies (lietas 128. – 129.lapa). Saskaņā ar publisko reģistru un VID datiem, SIA „AMG un KO" rīcībā uz darījumu noslēgšanas brīdi nav bijusi atbilstoša materiāli–tehniskā bāze, ne resursi, lai reāli būtu iespējams sniegt darījumu dokumentos norādītos pakalpojumus.

[13.4] SIA „AMG un KO" reģistrētie pamatdarbības veidi bija – metāla atkritumu un lūžņu pārstrāde; grāmatu, avīžu un rakstāmlietu mazumtirdzniecība; būvlaukumu sagatavošana; inženiersistēmu montāža; pārtikas dzērienu un tabakas mazumtirdzniecība specializētajos veikalos; reklāma.

Tādējādi, uzņēmuma reģistrētajos pamatdarbības veidos nav minēts, piemēram, tāds pakalpojums kā vadības apmācība saimnieciskās attīstības plānošanā.

[13.5] Lietā ir *S.A.* paskaidrojums (lietas 94.lapa), kurā minētā persona norāda, ka viņam neesot nekādas saistības ar uzņēmumu „AMG un KO", ka viņš neesot šī uzņēmuma direktors, savu pasi neesot bijis pazaudējis, kā arī nevienam neesot devis.

Nekādus līgumus neesot slēdzis, rēķinus neesot parakstījis, kā arī neesot parakstījis citus dokumentus.

Tiesas sēdē, būdams nopratināts kā liecinieks, *S.A.* norādīja uz tādiem pašiem apstākļiem kā jau iepriekš bija minējis savā paskaidrojumā. Papildus paskaidroja, ka neko nezin par SIA „AMG un KO" saimniecisko darbību un uzņēmuma dokumentiem. Par zemnieku saimniecību „KALNBUDES" pirmo reizi dzirdot. Kādā veidā ticis reģistrēts par SIA „AMG un KO" direktoru, nezin un nevar paskaidrot. Pie notāra neesot bijis, nevienu neesot pilnvarojis savā vārdā veikt darījumus.

[13.6] Pārbaudes laikā pieteicējas īpašnieks atbildētājam ir sniedzis paskaidrojumu, norādot, ka SIA „AMG un KO" direktoru personīgi neesot redzējis, pie darījumu veikšanas un kontroles viņš neesot piedalījies [..] (lietas 141.lapa).

[13.7] Ievērojot visu augstāk minēto, tiesa secina, ka *S.A.* SIA „AMG un KO" vārdā darījumus nav slēdzis, un nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja minētos pakalpojumus (skat. šī sprieduma [13] punktu) ir saņēmusi tieši no SIA „AMG un KO".

Tādējādi nav izpildīts priekšnosacījums PVN priekšnodokļa atskaitīšanai, proti, pieteicēja pakalpojumus nav saņēmusi no SIA „AMG un KO". Līdz ar to, tiesa atzīst, ka pieteicējai nebija tiesību atskaitīt PVN priekšnodokli par augstāk minētajiem darījumiem ar SIA „AMG un KO".

[14] Izvērtējot pieteicējas veiktos darījumus ar SIA „Lanateks M", tiesa nonāk pie secinājuma - nav pierādījumu tam, ka rēķinos norādītos pakalpojumus:

- celtniecības pakalpojumi tehnikas laukuma izbūvē;
- zemes planēšana,;
- zemes virsmas noņemšana, aizvešana, līdzināšana;
- grants pievešana, uzbēruma veidošana;
- akmens šķembu pievešana, izlīdzināšana;
- auzu „Māra" kulšana un transportēšana,

pieteicēja būtu saņēmusi tieši no SIA „Lanateks M", nevis no kādas citas personas.

Tiesa balstās uz tālāk norādītajiem apsvērumiem.

[14.1] Darījumu dokumentus (lietas 50., 51., 53., 113., 114.lapa) SIA „Lanateks M" vārdā ir parakstījis *S.K.*

Tiesa konstatē, ka pieteicējas un SIA „Lanateks M" darījumu apliecinošie dokumenti nav noformēti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Kā jau iepriekš minēts, Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" 18.punktā noteikts – lai dokumentam būtu juridisks spēks, tajā ir jābūt šādiem rekvizītiem: 1) dokumenta autora nosaukumam; 2) dokumenta datumam; 3) dokumenta izstrādāšanas, izdošanas, pieņemšanas vai parakstīšanas vietas nosaukumam; 4) parakstam. Savukārt 37.punkts noteic, ka personiskais paraksts nodrošina organizācijas dokumenta juridisko spēku tikai tad, ja to pašrocīgi rakstījusi tieši tā persona, kuras amats minēts dokumentā.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta sestajā daļā cita starpā ir noteikts, ka par nodokļu rēķiniem izmantojami dokumenti, kuri noformēti Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un kuros ir iekļautas visas likumā noteiktās ziņas par pakalpojumu sniedzēju, pakalpojumu saņēmēju, pakalpojuma veidu un apjomu, norādīta atlīdzība par sniegtajiem pakalpojumiem, nodokļa likme, aprēķinātais nodoklis, kā arī pakalpojumu sniegšanas datums.

Ievērojot minētās tiesību normas un to, ka darījumu dokumentos (lietas 50., 51.lapa) nav atšifrēts tās amatpersonas paraksts, kura veic darījumu, jāatzīst, ka tādiem dokumentiem nav juridiska spēka.

[14.2] Atbildētājs ir veicis apsekošanu SIA „Lanateks M" un konstatējis, ka nekāda saimnieciskā darbība uzņēmumā nenotiek, uzņēmums juridiskajā adresē neatrodas un nekad nav atradies. Saskaņā ar publisko reģistru un VID datiem, SIA „Lanateks M" rīcībā uz darījumu noslēgšanas brīdi nav bijusi atbilstoša materiāli–tehniskā bāze, ne resursi, lai reāli būtu iespējams sniegt dokumentos norādītos pakalpojumus (lietas 130.lapa).

[14.3] SIA „Lanateks M" reģistrētie pamatdarbības veidi bija – pārtikas produktu nespecializētā vairumtirdzniecība; pārējā mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos; apģērbu un apavu vairumtirdzniecība; pārējā vairumtirdzniecība; lietotu preču mazumtirdzniecība veikalos; glabāšana un noliktavu saimniecība; citur neklasificēta finanšu starpniecība; pārējā citur neklasificētā komercdarbība; citur neklasificēti individuālie pakalpojumi.

Tādējādi, uzņēmuma reģistrētajos pamatdarbības veidos nav minēti, piemēram, tādi pakalpojumi kā graudu kulšana un transportēšana vai celtniecības pakalpojumi.

[14.4] Lietā ir *S.K.* paskaidrojumi (lietas 95., 96.lapa), kurā minētā persona norāda, ka aptuveni 2001.gadā esot tirgojies Rīgā, „Latgales tirdziņā", un pie viņa esot pienācis paziņa, vārdā *A.M.*, un palūdzis noformēt uz *S.K.* vārda uzņēmumu, par ko apsolījis Ls 25,-. Pirmajā reizē braukuši uz Pērses ielu, kur noformējuši uz *S.K.* vārda uzņēmumu. Otrajā reizē, kad uzņēmums ticis pārreģistrēts, iesniegumu rakstījis ar roku. Vēl bijis Pērses ielā, lai iesniegtu iztrūkstošos dokumentus. *M.* palūdzis, un *S.K.* gājis uz Katrīnas ielu pēc pavadzīmēm, kādas piecas reizes. Nevienu pavadzīmi neesot parakstījis pats. Esot parakstījis tukšas uzņēmuma atskaišu veidlapas. Nezin, kas ir tās personas, kuras reāli uzņēmumu vadīja. Nekādu uzņēmuma dokumentu pie *S.K.* neesot bijis, jo visi dokumenti bijuši pie *M.*. Tērbatas ielā arī *S.K.* esot gājis pēc pavadzīmēm, divas reizes esot rādījis arī savu pasi, bet sarunas vedis *M.*. Savu pasi uz ilgu laiku *M.* neesot devis. Esot parakstījis arī pilnvaru, taču kādu, to pateikt nevar. Uz *S.K.* vārda esot bijis reģistrēts tikai viens uzņēmums, par kuru sarunājis ar *M.*. Cits uzņēmums uz viņa vārda reģistrēts neesot, par uzņēmumu „Lanateks M" neko nezin un nevar paskaidrot. Par uzņēmuma saimniecisko darbību neko nezin un nekādus „Lanateks M" dokumentus neesot parakstījis, ne rēķinus, ne kādus citus, arī nevienu neesot pilnvarojis rīkoties uzņēmuma „Lanateks M" vārdā.

[14.5] Lietā ir Rīgas pilsētas dzimtsarakstu nodaļas 2007.gada 6.februāra izziņa Nr.1.7/426 par *S.K.* miršanas reģistrāciju (lietas 207.lapa).

Likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 10.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka visiem VID ierēdņiem, pildot dienesta pienākumus nodokļu administrēšanā, ir tiesības pieprasīt un saņemt no fiziskajām personām attiecīgus paskaidrojumus.

Ņemot vērā minēto, *S.K.* paskaidrojums VID amatpersonai (lietas 95., 96.lapa) ir uzskatāms par rakstveida pierādījumu lietā.

[14.6] Pārbaudes laikā pieteicējas īpašnieks atbildētājam ir sniedzis paskaidrojumu, norādot, ka SIA „Lanateks M" direktoru personīgi neesot redzējis, pie darījumu veikšanas viņš neesot piedalījies [..] (lietas 141.lapa).

[14.7] Ievērojot visu augstāk minēto, tiesa secina, ka *S.K.* SIA „Lanateks M" vārdā darījumus nav slēdzis, un nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja minētos pakalpojumus (skat. šī sprieduma [14] punktu) ir saņēmusi tieši no SIA „Lanateks M".

Tādējādi nav izpildīts priekšnosacījums PVN priekšnodokļa atskaitīšanai, proti, pieteicēja pakalpojumus nav saņēmusi no SIA „Lanateks M". Līdz ar to, tiesa atzīst, ka pieteicējai nebija tiesību atskaitīt PVN priekšnodokli par augstāk minētajiem darījumiem ar SIA „Lanateks M".

[15] Izvērtējot pieteicējas darījumu ar SIA „Milosta", tiesa secina, ka darījumu apliecinošais dokuments - PPR HF-VII Nr.704749 par piegādāto preci – ledusskapi-saldētavu (lietas 57.lapa), nav noformēts atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Likuma „Par grāmatvedību" 2.pants nosaka, ka uzņēmuma grāmatvedībai ir uzskatāmi jāatspoguļo visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi un īpašuma stāvoklis. Grāmatvedība ir jākārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli un tā saimnieciskajiem darījumiem noteiktā laika posmā, kā arī lai varētu konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisi. Grāmatvedības sniegtajai informācijai ir jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai.

Tā paša likuma 7.pants noteic, ka grāmatvedības reģistros nedrīkst izdarīt ierakstus, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentu. Ierakstiem grāmatvedības reģistros jābūt savlaicīgi izdarītiem, pilnīgiem, precīziem un sistemātiski sakārtotiem. Nav pieļaujami ieraksti, kuru saturs vai mērītāji atšķiras no attaisnojuma dokumenta.

Ievērojot citētās tiesību normas un to, ka PPR (preču pavadzīme-rēķins) pēc savas būtības ir piegādājamās preces **pavaddokuments**, nav pieļaujama tāda situācija, ka darījums notiek bez tiesiska darījumu apliecinoša dokumenta noformēšanas darījuma brīdī. Citiem vārdiem sakot, pieteicēja nebija tiesīga attiecīgās preces saņemt bez normatīvo aktu prasībām atbilstoši noformēta preču pavaddokumenta – preču pavadzīmes rēķina (PPR).

Ņemot vērā to, ka SIA „Milosta" uz PPR norādīto datumu – 2003.gada 16.jūniju, vispār nebija preču pavadzīmes-rēķina (PPR) HF-VII Nr.704749, jo atbildētājs minēto PPR ir SIA „Milosta" izsniedzis tikai 2003.gada 1.jūlijā, tad nevar uzskatīt, ka PPR atspoguļotajam pieteicējas darījumam (ledusskapja-saldētavas iegādei) ir tiesisks darījumu apliecinošs dokuments.

Tādējādi pieteicēja ir pārkāpusi likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7.pantā noteikto, jo PPR HF-VII Nr.704749 satur nepatiesu informāciju, līdz ar to pieteicējas darījuma norisi nav iespējams izsekot, nav iespējams objektīvi konstatēt datumu, kurā darījums ir noticis. Nav strīda par to, ka 2003.gada 16.jūnijā PPR HF-VII Nr.704749 faktiski nebija ledusskapja-saldētavas pavaddokuments.

Uzņēmuma grāmatvedības dokumentos iekļautajām ziņām ir jābūt patiesām, pilnīgām, turklāt tām ir jāatbilst uzņēmuma faktiskajiem darījumiem. Bez tam, uzņēmuma grāmatvedība jākārto savlaicīgi un tā, lai varētu izsekot katra darījuma norisi, katram darījumam jābūt salīdzināmam ar darījuma partnera grāmatvedības datiem.

Augstāk citētās tiesību normas nav tulkojamas tādējādi, ka uzņēmums faktiski varētu veikt darījumu bez atbilstoši noformēta darījumu apliecinoša dokumenta, piegādāt vai saņemt preces bez pavaddokumenta (PPR), vai darījumu apliecinošu dokumentu noformēt vismaz 14 dienas pēc darījuma veikšanas.

[16] Kā jau iepriekš minēts, likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta sestajā daļā noteikts, ka darījumos iekšzemē, kuru vērtība bez nodokļa ir mazāka par 100 latiem, par nodokļa rēķinu var izmantot dokumentu, kurā ietverta šāda informācija: 1)

preču nosūtītāja vai pakalpojumu sniedzēja nosaukums (fiziskajai personai - vārds, uzvārds), juridiskā adrese (fiziskajai personai - deklarētā dzīvesvieta), kā arī VID piešķirtais ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās personas reģistrācijas numurs; 2) preču vai pakalpojumu saņēmēja nosaukums (fiziskajai personai - vārds, uzvārds), juridiskā adrese (fiziskajai personai - deklarētā dzīvesvieta), kā arī VID piešķirtais ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās personas reģistrācijas numurs; 3) preču nosaukums un daudzums vai pakalpojumu veids un apjoms; 4) preču cena un vērtība vai atlīdzība par sniegtajiem pakalpojumiem; 5) nodokļa likme un aprēķinātais nodoklis; 6) preču piegādes vai pakalpojuma sniegšanas datums.

Tiesa uzskata, ka likumdevēja griba ir vērsta uz to, lai darījumu apliecinoši dokumenti tiktu noformēti savlaicīgi, precīzi un atspoguļotu patiesos darījuma apstākļus, līdz ar to, kalpojot par darījuma tiesisku pierādījumu.

Izskatāmajā gadījumā, veicot pieteicējas grāmatvedības dokumentu pārbaudi, nav iespējams objektīvi konstatēt, ka pieteicējas darījums ar SIA „Milosta" ir noticis 2003.gada 16.jūnijā, jo minētā PPR tikusi noformēta ne agrāk kā 2003.gada 1.jūlijā. Citiem vārdiem sakot, pieteicējas rīcībā nav tiesiska attaisnojuma dokumenta, lai pieteicēja varētu atskaitīt PVN priekšnodokli un iekļaut savas saimnieciskās darbības izmaksās 2003.gada 16.jūnija PPR HF-VII Nr.704749 atspoguļoto darījumu ar SIA „Milosta".

[17] Likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 4.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka nodokļa maksātāja [..] apliekamais ienākums ir saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu gada pārskatiem" 11. un 12. pantu [..] sastādītā maksātāja gada pārskata peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītais peļņas vai zaudējumu apjoms pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas, kas ir attiecīgi palielināts vai samazināts par to izdevumu vai izdevumu daļas summu, kuri nav tieši saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību, un par to zaudējumu summu, kurus radījusi maksātājam piederošo sociālās infrastruktūras objektu uzturēšana. Apliekamais ienākums tiek koriģēts (grozīts) saskaņā ar šo likumu.

Saskaņā ar likuma „Par grāmatvedību" 7.pantu grāmatvedības reģistros nedrīkst izdarīt ierakstus, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentu.

Pieteicēja savas saimnieciskās darbības izmaksās iekļāvusi iepriekš minētos darījumus ar SIA „AMG un Ko", SIA „Lanateks M" un SIA "Milosta".

Tiesa atzīst, ka pieteicēja nebija tiesīga iekļaut savas saimnieciskās darbības izmaksās iepriekš minētos darījumus ar SIA „AMG un Ko" un SIA „Lanateks M", kā arī minēto darījumu ar SIA "Milosta".

Pieteicējas veiktie maksājumi saskaņā minēto darījumu partneru izrakstītajiem rēķiniem nav uzskatāmi par saimnieciskās darbības izmaksām, jo pieteicējas darījumi ar SIA „AMG un Ko" un SIA „Lanateks M" faktiski nav notikuši, savukārt pieteicējas darījumam ar SIA „Milosta" trūkst tiesiska darījumu apliecinoša dokumenta. Tādējādi pieteicēja, pretēji likuma „Par grāmatvedību" 7.pantā noteiktajam, ir grāmatvedības reģistros izdarījusi ierakstus, kuri nav pamatoti ar tiesiskiem attaisnojuma dokumentiem. Līdz ar to atbildētājam bija pamats koriģēt pieteicējas apliekamo ienākumu atbilstoši likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 4.panta pirmajai daļai.

[18] Likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 3.panta pirmajā daļā cita starpā noteikts, ka nodokļu maksātāja – rezidenta ar nodokli apliekamais objekts ir taksācijas periodā Latvijā un ārvalstīs gūtais apliekamais ienākums.

Nodokļu maksātāja apliekamais ienākums tiek uzrādīts uzņēmuma gada pārskata *Peļņas vai zaudējumu aprēķinā.*

Tā paša likuma 5.panta ceturtā daļā ir noteikts, ka pie uzņēmuma izdevumiem, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaitāmi arī tādi izdevumi, kas ekonomiski nav saistīti ar nodokļa maksātāja saimniecisko darbību. Savukārt tā paša likuma 26.pantā norādīts, ka par šā likuma pārkāpumiem, kā arī par likumos "Par grāmatvedību", "Par uzņēmumu gada pārskatiem" noteiktās grāmatvedības uzskaites pārkāpumiem, ja to rezultātā samazināts apliekamais ienākums, tiek piemērota likumā "Par nodokļiem un nodevām" paredzētā atbildība.

[18.1] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmo daļu, kas noteic, ja nodokļu maksātājs, pārkāpdams nodokļu likumu prasības, nodokļu administrācijai iesniegtajās deklarācijās vai nodokļu aprēķinos samazina nodokļu bāzi (ar nodokli apliekamo objektu) un no tās aprēķināto nodokļa summu, nodokļu administrācija aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen samazināto nodokļa summu un soda naudu tās apmērā, ja konkrēto nodokļu likumos nav paredzēts cits soda naudas apmērs.

[18.2] Tiesa uzskata, ka konkrētu preču iegāde un pakalpojumu saņemšana ir jāpierāda ar tiesiskiem un korektiem dokumentiem, par kādām nevar uzskatīt iepriekš minētās SIA „AMG un Ko", SIA „Lanateks M" un SIA "Milosta" pieteicējai izrakstītās PPR un rēķinus-faktūras, jo tās neatspoguļo objektīvus faktus, un, tādējādi nevar būt par tiesisku darījumu apliecinājumu. No minētā izriet, ka pieteicēja nav bijusi pietiekami rūpīga, izvēloties darījumu partnerus, pārlieku uzticējusies negodīgiem darījumu partneriem, pie darījumu noslēgšanas nav pārliecinājusies par darījumu partnera pārstāvja identitāti un pilnvarām noslēgt darījumu, kā arī nav pievērsusi pienācīgu uzmanību darījumu juridiskajam un ekonomiskajam saturam.

[18.3] Ņemot vērā to, ka pieteicējai nebija tiesību atskaitīt priekšnodokli par darījumiem ar SIA „AMG un Ko", SIA „Lanateks M" un SIA "Milosta", kā arī nebija tiesību iekļaut minētos darījumus savas saimnieciskās darbības izmaksās, tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti noteicis pieteicējai atbildību saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmo daļu.

[18] Saistībā ar papildu nomaksai budžetā noteikto PVN, nodokļu administrācija pieteicējai ir piemērojusi soda naudu, savukārt pieteicēja ir lūgusi to samazināt.

Tiesa piekrīt pārsūdzētajā lēmumā ietvertajam atbildētāja secinājumam, ka pārbaudē konstatētie pārkāpumi (veikti priekšnodokļa atskaitījumi par faktiski nenotikušiem darījumiem) nav raksturojami kā neapzināti un tādi, kas nav bijuši atkarīgi no pašas pieteicējas pienācīgas rūpības darījumu noslēgšanā un dokumentu noformēšanā, tādēļ tiesas ieskatā atbildētājs pamatoti nav samazinājis pieteicējai piemēroto soda naudu.

Balstoties uz visiem iepriekš norādītajiem apsvērumiem, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, bet pārsūdzētais lēmums ir atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. - 251.pantu un 289. - 291.pantu, tiesa

nosprieda :

noraidīt zemnieku saimniecības „KALNBUDES" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005.gada 18.janvāra lēmuma Nr.19/1480 „Par zemnieku saimniecības „KALNBUDES" sūdzības izskatīšanas rezultātiem" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts un parakstīts 2007.gada 28.maijā.

Tiesnese R.Paegle